

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudkyně JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Ing. Veroniky Baroňové ve věci

žalobkyně: **Tesco Stores ČR a.s.**
sídlem Vršovická 1527/68b, Praha

proti
žalovanému: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**
sídlem Štěpánská 567/15, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 3. 2018, č. j. ČOI
164939/17/O100/3000/17/18/Hl/Št

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Inspektorát České obchodní inspekce Jihomoravský a Zlínský rozhodnutím ze dne 13. 11. 2017, č. j. ČOI 139130/17/3000/R/N, uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 7 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. Přestupku se

dopustila tím, že v rozporu s § 3 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele ve dnech 12. 4. 2017, 19. 4. 2017, 13. 6. 2017, 22. 6. 2017, 4. 7. 2017 a 3. 8. 2017 ve svých provozovnách nesprávně účtovala cenu u celkem 19 druhů výrobků, čímž došlo k rozdílu v ceně v neprospěch spotřebitele v celkové výši 1 715 Kč. Žalobkyně dále porušila § 12 zákona o ochraně spotřebitele tím, že ve dnech 2. 3. 2017 a 29. 3. 2017 ve svých provozovnách v Ivančicích a v Brně neinformovala spotřebitele v souladu s cenovými předpisy o prodejní ceně celkem dvou druhů nabízených výrobků (balení TS telecí váleček, uzená krkovice bez kosti), ani informaci o ceně jinak vhodně nezpřístupnila. Tím se dopustila přestupku podle § 24 odst. 7 písm. k) zákona o ochraně spotřebitele. Za uvedené přestupky uložil správní orgán I. stupně žalobkyni úhrnnou pokutu ve výši 1 700 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

2. Odvolání žalobkyně žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

II. Obsah žaloby

3. Žalobkyně v podané žalobě namítla, že udělená pokuta je nepřiměřená a neodpovídá zjištěnému skutkovému stavu. Správní orgán neuvedl, z jakých podkladů vycházel a jaké důvody ho vedly k uložení pokuty. Rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jsou proto nepřezkoumatelná.
4. Z informací poskytnutých od žalovaného vyplývá, že za totožná porušení zákona byly uloženy pokuty v nesrovnatelně nižší výši. V daném případě proto došlo k porušení § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.
5. Dále žalobkyně poukázala na skutečnost, že k porušení zákona v provozovně v Brně na ulici Vídeňská došlo v důsledku vyšší moci. Ta spočívá v globálním výpadku počítačového systému žalobkyně. I při vynaložení veškerého možného úsilí nelze ovlivnit, zda a kdy nastane výpadek systému. Výpadek nastal nezávisle na vůli zahraničního poskytovatele IT služeb, jakož i nezávisle na žalobkyni. Správní orgány k této skutečnosti měly přihlédnout jako k polehčující okolnosti.
6. Žalobkyně má rovněž za to, že došlo k naplnění liberačního důvodu podle § 8 odst. 5 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, neboť žalobkyně vydává interní dokumenty a pořádá pro zaměstnance pravidelná školení pro případy výpadku počítačových systémů. Učinila tedy veškerá možná opatření, aby porušení právních předpisů zabránila.
7. Na výpadek systému žalobkyně patřičně reagovala a ručně opravila nesprávné ceny. Politikou žalobkyně je systém tzv. „YES desk“. Ten znamená, že žalobkyně se vždy snaží vycházet zákazníkům vstříc a nalézt optimální řešení ke splnění jejich požadavků (např. vrácení peněz při špatném naúčtování prodejních cen atd.).
8. V případě porušení zákona v provozovně v Rosicích, Zlíně Dlouhá, Zlíně Malenovice, Tišnově a v Brně, na ulici Malinovského, se nejednalo o systémové pochybení žalobkyně či dokonce o její úmyslné jednání. K porušení zákona došlo v důsledku lidského selhání. V prodejnách žalobkyně se nachází více než 25 000 druhů zboží. Zjištěná chybovost je zanedbatelná a v podstatě nulová. K těmto skutečnostem měly správní orgány přihlédnout jako k polehčující okolnosti. Žalobkyně se správními orgány spolupracovala, což mělo být také zohledněno.

9. Navrhla proto, aby soud napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Alternativně navrhla moderaci uložené pokuty.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že se řádně vyjádřil k námitkám žalobkyně uplatněným v odvolání. V rozhodnutích správních orgánů obou stupňů je uvedeno, z jakých skutečností správní orgány vycházely při určování výše pokuty. Její výše byla řádně odůvodněna.
11. Skutečnost, že žalobkyně provozuje velké množství provozoven, v nichž nabízí velké množství druhů výrobků, nepovažuje žalovaný za polehčující okolnost. Recidivu je třeba posuzovat ve vztahu k žalobkyni, nikoliv k jednotlivým provozovnám. Žalobkyně se z dříve uložených pokut nepoučila a nepřijala taková opatření, aby k porušování zákona nedocházelo.
12. Žalovaný dostatečně odůvodnil, proč neposoudil globální výpadek počítačového systému jako okolnost vylučující odpovědnost žalobkyně ani jako polehčující okolnost. O výpadku systému se žalobkyně dozvěděla téměř 24 hodin před provedenou kontrolou. Mohla tedy přijmout opatření eliminující dopady na spotřebitele. Nedošlo tak k naplnění liberačního důvodu. Skutečnost nelze hodnotit ani jako polehčující okolnost, neboť žalobkyně neprokázala, že by na vzniklý problém reagovala přímo v prodejně ve vztahu ke spotřebiteli. Jako polehčující okolnost byla posouzena skutečnost, že žalobkyně se správním orgánem spolupracovala. Správní orgán tak zohlednil jak skutečnosti svědčící v neprospěch žalobkyně, tak skutečnosti svědčící v její prospěch.
13. Navrhl proto, aby soud žalobu zamítl.

IV. Ústní jednání

14. Při ústním jednání dne 21. 5. 2020 účastníci setrvali na svých stanoviscích obsažených v předchozích písemných podáních. Žalobkyně zdůraznila, že byla porušena zásada legitimního očekávání při stanovení výše pokuty. Podle žalovaného uložená pokuta odpovídá celkové újmě spotřebitele.
15. Soud konstatoval obsah soudního a správního spisu a provedl dokazování listinami připojenými k žalobě [žádost o poskytnutí informací z 27. 12. 2017 pro období roku 2017 (č. l. 27 soudního spisu), počet kontrol maloobchodu v roce 2017 (č. l. 22-25), porovnání výše ukládaných pokut v roce 2017 (č. l. 26)] a k replice [žádost o poskytnutí informací z 21. 6. 2018 pro období 1. 1. - 30. 6. 2018 (č. l. 91), počty kontrol maloobchodu v roce 2018 (č. l. 92-95), porovnání výše ukládaných pokut v prvním pololetí 2018 (č. l. 96)], vyjma těch, které jsou součástí správního spisu. Ze své vlastní vůle soud provedl dokazování rovněž rozhodnutími žalovaného zmiňovanými na straně 8 napadeného rozhodnutí, tj. rozhodnutím ze dne 11. 8. 2014, č. j. ČOI 78865/14/O100/2200/14/Hl/Št, ze dne 18. 7. 2017, č. j. ČOI 33994/17/O100/2200/17/Hl/Št, ze dne 10. 1. 2018, č. j. ČOI 131431/17/O100/3000/17/18/Hl/Št (č. l. 106-136).

V. Posouzení věci soudem

16. Soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů. Ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti

(*ex offio*), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného.

17. Dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
18. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí [bod V. A) rozsudku]. Poté se zabýval námitkou liberace [bod V. B) rozsudku] a námitkou nezákonnosti uložené pokuty [bod V. C) rozsudku]. Závěrem se soud věnoval moderaci pokuty [bod V. D) rozsudku].

V. A) Námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí

19. Žalobkyně v podané žalobě uplatnila mj. námitku nepřezkoumatelnosti, proto se soud nejprve zabýval otázkou, zda je napadené rozhodnutí žalovaného způsobilé soudního přezkumu. Případná nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí (ať už pro jeho nesrozumitelnost či pro nedostatek důvodů) by totiž byla vadou natolik závažnou, k níž je soud povinen přihlížet z úřední povinnosti a pro kterou by muselo být rozhodnutí žalovaného dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušeno (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2004, č. j. 5 A 157/2002-35).
20. Žalobkyně spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí ve skutečnosti, že žalovaný neuvedl, na základě jakých podkladů a z jakých důvodů jí uložil úhrnnou pokutu ve výši 1 700 000 Kč.
21. K namítanému důvodu nepřezkoumatelnosti soud uvádí, že správní orgán se v prvostupňovém rozhodnutí obsáhle zabýval určením výše pokuty (str. 8 a 9 rozhodnutí). Vyjádřil se k podstatě porušení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele a následně i každým jednotlivým přestupkem. Ke každému uvedl, jaké skutečnosti hodnotil ve prospěch i v neprospěch žalobkyně. Zkoumal intenzitu protiprávního jednání a ve prospěch žalobkyně hodnotil řádnou spolupráci se správním orgánem. V neprospěch naopak zvážil skutečnost, že žalobkyně byla za přestupky v minulosti již sankcionována. Konstatoval, že pokuta byla uložena jako úhrnná s použitím absorpční zásady při ukládání trestů při souběhu více přestupků, za něž bylo možno uložit pokutu až do výše 5 000 000 Kč. K přestupku podle § 24 odst. 7 písm. k) zákona o ochraně spotřebitele přihlédl správní orgán jako k přitěžující okolnosti.
22. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí s odůvodněním výše pokuty provedeným prvostupňovým správním orgánem ztotožnil, což vyjádřil na straně 5 až 8 napadeného rozhodnutí. Zabýval se společenskou nebezpečností jednání a obsáhle porovnal výši uložené pokuty s pokutami ukládanými v obdobných případech.
23. Soud proto uzavírá, že z napadených rozhodnutí je zřejmé, jakým způsobem se žalovaný vypořádal s námitkou žalobkyně ohledně přiměřenosti uložené pokuty. Jeho závěry jsou srozumitelné a z napadeného rozhodnutí je patrné, na základě jakých úvah byla pokuta uložena.
24. Námitka nepřezkoumatelnosti proto není důvodná.

V. B) Námitka zproštění se odpovědnosti za přestupek

25. Žalobkyně tvrdila, že k přestupku v provozovně hypermarketu Tesco v Brně, Vídeňská 100/1117, došlo v důsledku vyšší moci. U porušení zákona v provozovnách ě v Rosicích,

Zlíně Dlouhá, Zlíně Malenovice, Tišnově a Brně, Malinovského, se nejednalo o systémové pochybení žalobkyně, ale o lidské selhání.

26. K tomu lze poznamenat, že v oblasti veřejného práva je, na rozdíl od oblasti práva soukromého, odpovědnost právnických a podnikajících fyzických osob koncipována převážně na principu objektivní odpovědnosti. Ve většině případů tedy zákon pro vznik odpovědnosti nevyžaduje zavinění subjektu. Ke vzniku odpovědnosti za přestupek tak postačuje, jsou-li naplněny znaky přestupku stanovené zákonem bez ohledu na to, zda lze v daném případě přičíst odpovědnému subjektu jednu z forem zavinění či nikoliv (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 9 As 36/2007-59, publ. pod č. 1533/2008 Sb. NSS). Stejně tak je tomu i v případě přestupků podle § 24 odst. 7 písm. a) a k) zákona o ochraně spotřebitele.
27. Ačkoli odpovědnost za přestupek podle § 24 odst. 7 písm. a) a k) zákona o ochraně spotřebitele je konstruována jako odpovědnost objektivní, tj. nevyžaduje se jakákoli forma zavinění na straně přestupce, podle § 24b odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele ve znění účinném do 30. 6. 2017 (resp. § 21 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich) „[p]rávní osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila“.
28. Žalobkyně nezpochybnila, že předmětné skutky naplňují všechna kritéria přestupků vymezených v § 24 odst. 7 písm. a) a k) zákona o ochraně spotřebitele, ani to, že vzhledem k objektivní odpovědnosti je to ona, kdo za tyto přestupky odpovídá. Z důvodů shora uvedených však byla přesvědčena, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila, a tato skutečnost ji zbavila odpovědnosti za uvedené přestupky.
29. Judikatura správních soudů vychází z předpokladu, že objektivní odpovědnost nelze chápat jako odpovědnost absolutní. Právě institut liberačního důvodu představuje ve vztahu k absolutní odpovědnosti jakousi protiváhu. Má-li totiž ukládání správních trestů plnit též funkci preventivní, nelze je ukládat za jednání v situaci, kterou odpovědný subjekt nemohl nijak ovlivnit, nemohl škodlivému následku zabránit, kdy zamezení vzniku škodlivého následku leželo naprosto mimo možnosti subjektu (viz rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 6. 2013, č. j. 30 A 9/2012-46).
30. Důkazní břemeno k prokázání skutečností vylučujících odpovědnost však žalobkyně v přezkoumávané věci neunesla. Globální výpadek počítačové systému nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno po žalobkyni požadovat, aby přestupku zabránila. Soud se ztotožňuje se správními orgány, že pro případ výpadku počítačového systému má mít žalobkyně zajištěna taková preventivní opatření, která by zabránila, aby nebyly prodávány výrobky spotřebitelům s nesprávnou cenou, tedy opatření, která by zabránila porušení právních povinností. Ze správního spisu vyplývá, že k výpadku počítačového systému došlo dne 2. 8. 2017. Správní orgán provedl kontrolu až následující den, tj. 3. 8. 2017 ve 12:47 hodin. Podle soudu tak žalobkyně měla dostatek času, aby se s mimořádnou událostí vypořádala a učinila opatření, která by nesprávnému účtování zabránila. Pokud žalobkyně tvrdila, že okamžitě provedla patřičné kroky a ručně opravila zastaralé ceny, nelze takovému tvrzení přisvědčit. Žalobkyně k této argumentaci nepředložila v průběhu správního řízení ani v řízení před soudem žádné důkazy. Navíc je zřejmé, že pokud by tak učinila, nemohlo by dojít k porušení právních povinností zjištěných při kontrole. Nelze tedy konstatovat, že žalobkyně vyvinula veškeré možné

úsilí ve smyslu § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, aby porušení povinnosti zabránila.

31. Žalobkyně v podané žalobě rovněž poukazovala na skutečnost, že veškeré své úsilí vynakládá již tím, že řádně a pravidelně školí své zaměstnance. I zde je však nutno konstatovat, že žalobkyně svá tvrzení nedoložila relevantními důkazy (např. termíny a programy školení, docházkovými listinami, záznamy o provedených namátkových kontrolách, včetně zjištěných výsledků a přijatých opatření apod.). Neprokázala tedy, že u ní k pravidelnému školení zaměstnanců dochází. Lze však doplnit, že ani pravidelná školení zaměstnanců nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí ve smyslu § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 1 As 299/2018-31).
32. Ani pokud by se jednalo o zcela výjimečné pochybení jednotlivého zaměstnance, není tato skutečnost pro liberaci žalobkyně relevantní. Žalobkyně odpovídá za chování svých zaměstnanců a je na ní, aby své podnikání zorganizovala i v oblasti personální tak, aby k pochybením a porušování zákona jejími pracovníky nedocházelo. Ve správním řízení nebylo prokázáno, že žalobkyně přistoupila k provedení účelných a rozumných systémových opatření, aby porušení právních povinností v budoucnu zabránila. Ve vztahu k námitce není ani relevantní tvrzení, že chybovost na provozovnách žalobkyně je „v podstatě nulová“. Velký počet druhů výrobků na provozovnách žalobkyně nemůže představovat polehčující okolnost, ani nemůže být hodnoceno ve prospěch žalobkyně. I v případě, že žalobkyně hodlá nabízet ve svých provozovnách k prodeji velký počet druhů výrobků, je povinna zorganizovat si svoje podnikání tak, aby k porušení povinností nedocházelo. Širší struktura sortimentu však nemůže představovat polehčující okolnost.
33. Pro doplnění soud uvádí, že skutečnosti uváděné žalobkyní nepředstavují ani okolnosti vylučující protiprávnost vymezené v hlavě V. zákona o odpovědnosti za přestupky.
34. Námitka tak není důvodná.

V. C) Námitka nezákonnosti uložené pokuty

35. Dále soud hodnotil zákonnost (přiměřenost) uložené pokuty. Tato otázka ostatně do značné míry souvisí s odůvodněním výše pokuty ze strany správního orgánu. Pokud se totiž pokuta pohybuje v zákonem stanoveném rozmezí a je řádně odůvodněna, nemůže správní soud z pohledu zákonnosti její výši zpochybňovat. Platí, že ukládání sankcí za přestupek je projevem volného uvážení správních orgánů, přičemž soudní přezkum správního uvážení je z podstaty věci zásadně omezen. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012-36, uvedl: „*ukládání pokut za správní delikty se děje ve sféře volného správního uvážení (diskrečního práva) správního orgánu, tedy v zákonem dovolené volnosti správního orgánu rozhodnout ve vymezených hranicích, resp. volit některé z více možných řešení, které zákon dovoluje. Na rozdíl od posuzování otázek zákonnosti, jimiž se soud musí při posuzování správní věci k žalobní námitce zabývat, je oblast správní diskrece soudní kontrole prakticky uzavřena. Podrobit volné správní uvážení soudnímu přezkoumání při hodnocení zákonnosti rozhodnutí lze jen potud, překročil-li správní orgán zákonem stanovené meze tohoto uvážení, vybočil-li z nich nebo volné uvážení zneužil.*“ Podle citovaného rozsudku tak není v pravomoci soudu, aby vstoupil do role správního orgánu a sám rozhodl, jaká pokuta by měla být uložena. To by mohl soud učinit podle § 78 odst. 2 s. ř. s. na návrh žalobce, pokud by dospěl k závěru, že pokuta byla správním

orgánem uložena ve zjevně nepřiměřené výši (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 6 A 96/2000 - 62, publikovaný pod č. 225/2004 Sb. NSS).

36. Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále vyplývá, že při posuzování zákonnosti uložené sankce správní soud k žalobní námitce přezkoumá, zda správní orgán při stanovení výše sankce zohlednil všechna zákonem stanovená kritéria, zda jeho úvahy o výši pokuty jsou racionální, ucelené, koherentní a v souladu se zásadami logiky, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení nebo jej nezneužil, ale rovněž, zda uložená pokuta není likvidační [srov. např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133, publikované pod č. 2092/2010 Sb. NSS, nebo nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 3/02 ze dne 13. 8. 2002 (N 105/27 SbNU 177; 405/2002 Sb.), nebo sp. zn. Pl. ÚS 38/02 ze dne 9. 3. 2004 (N 36/32 SbNU 345; 299/2004 Sb.); oba dostupné na <http://nalus.usoud.cz>]. Jak uzavřel Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku č. j. 1 Afs 1/2012-36: „[p]ři hodnocení zákonnosti uložené sankce správními soudy není dán soudu prostor pro změnu a nahrazení správního uvážení uvážením soudním, tedy ani prostor pro hodnocení prosté přiměřenosti uložené sankce. Přiměřenost by při posuzování zákonnosti uložené sankce měla význam jediné tehdy, pokud by se správní orgán dopustil některé výše popsané nezákonnosti, v jejímž důsledku by výše uložené sankce neobstála, a byla by takříkajíc nepřiměřená okolnostem projednávaného případu.“
37. Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008 - 133, č. 2092/2010 Sb. NSS, pak plyne, že při zkoumání výše pokuty je nutno kromě rozpětí zákonné sazby sankce přihlédnout i ke konkrétním skutkovým okolnostem věci: „[A]by pokuta za jiný správní delikt naplnila svůj účel z hlediska individuální i generální prevence, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Odpovídající intenzita majetkové újmy bude v konkrétních případech záviset na řadě faktorů, v první řadě však na závažnosti spáchaného deliktu. Ta v sobě vždy zahrnuje jak typovou závažnost, kterou zákonodárce vyjádřil již rozpětím zákonné sazby pro uložení pokuty, tak individuální závažnost protiprávního jednání v konkrétním případě.“ Obdobně viz např. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2014, č. j. 10 Ads 140/2014 - 58.
38. Správní orgány při určení výše pokuty postupovaly v souladu s § 35 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky. Z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně vyplývá, že přihlédl k závažnosti přestupků, k intenzitě protiprávního jednání, způsobu jejich spáchání a k jejich následkům a okolnostem, za nichž byly spáchány. Jednání žalobkyně považoval za nedbalostní.
39. Ve vztahu k porušení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele správní orgán I. stupně uvedl, že poctivost prodeje je základní povinností prodávajícího. Spotřebitel zcela oprávněně očekává, že mu vybrané zboží bude účtováno za ceny, se kterými byl spotřebitel seznámen v okamžiku nabídky. Pro spotřebitele je rozhodující cena uvedená u výrobku, nikoliv cena účtovaná u pokladny. Tato poctivost nebyla naplněna. Ohledně následků je důležité zjištění o celkové finanční újmě při nesprávném účtování v součtu v celkové hodnotě 1 715 Kč. Tuto skutečnost hodnotil správní orgán jako přitěžující okolnost. Správní orgán rovněž zohlednil problematiku odstranitelnosti újmy a opakované porušení povinností. Ve prospěch žalobkyně správní orgán hodnotil řádnou spolupráci žalobkyně se správním orgánem, kterou napomohla k efektivnímu a hospodárnému průběhu kontrol.

40. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí se závěry prvostupňového správního orgánu o výši uložené sankce ztotožnil. Zdůraznil vysokou společenskou nebezpečnost předmětného jednání a značnou výši újmy spotřebitele. Uloženou pokutu porovnal rovněž s výší pokut ukládaných v obdobných případech.
41. V daném případě zákonodárce přisoudil veřejnému zájmu na ochraně poctivosti jednání prodejce velký význam, který se odrazil v horní hranici sazby (5 000 000 Kč). Přestupky žalobkyně jsou typově jedním z nejzávažnějších správních deliktů podle zákona o ochraně spotřebitele, z čehož lze dovodit úmysl zákonodárce důsledně chránit společnost před uvedeným jednáním, resp. (hrozbou citelných pokut) předcházet porušování uvedených norem. Nutno dodat, že zákonodárce nestanovil minimální výši pokuty (stanovil pouze, že pokutu lze uložit až do výše 5 000 000 Kč), což správnímu orgánu ještě lépe umožňuje zohlednit konkrétní závažnost daného jednání, jakož i další okolnosti vč. majetkových a osobních poměrů delikventa a tomu přizpůsobit výši sankce (podpůrně viz nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 8. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 3/02, či ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 52/13).
42. V nyní projednávané věci byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1 700 00 Kč, což odpovídá necelým 30 % horní hranice zákonné sazby. Jedná se tedy o pokutu citelnou, uloženou pod polovinou horní hranice zákonné sazby. Soud při posuzování, zda se jedná o pokutu přiměřenou (resp. zjevně nepřiměřenou), vycházel především z toho, že žalobkyně se dopustila vyššího počtu pochybení a že žalobkyně se porušení zákona o ochraně spotřebitele dopustila opakovaně. Uvedený aspekt mohly správní orgány zohlednit i při ukládání pokuty (podpůrně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2017, č. j. 5 As 259/2015 - 33). Celková finanční újma činila 1 715 Kč s tím, že u některých výrobků došlo k předražení i o 100 % z deklarované ceny. Správní orgány zohlednily rovněž požadavek preventivní i represivní funkce sankce a přihlédly k závažnosti přestupků, včetně jejich společenské nebezpečnosti.
43. Dle soudu úvahy správních orgánů při určení výše pokuty ob stojí. Správní orgány dostatečně zohlednily zavinění žalobkyně, závažnost správního deliktu, způsob jeho spáchání, jeho následky i okolnosti, za nichž byly přestupky spáchány. Pokuta byla uložena v zákonném rozmezí a soud neshledal, že by správní orgány při jejím ukládání vybočily z mantinelů stanovených zákonem. Důležitou okolností pro uložení poměrně vysoké pokuty byla výše újmy způsobená spotřebiteli (1 715 Kč), jakož i souběh více přestupků. Jak soud zjistil z rozhodnutí žalovaného vydaných v obdobných věcech, jimiž byl proveden důkaz při jednání, uložená pokuta nijak nevybočuje z dosavadní správní praxe žalovaného, proto nelze hovořit o porušení legitimního očekávání žalobkyně. Jakkoli by z porovnání výše ukládaných pokut (viz listiny na č. l. 26 a 96) mohlo vyplývat, že žalobkyni jsou ukládány pokuty ve vyšší výši než jiným obchodním řetězcům (zejm. při srovnání obchodních řetězců s obdobným procentním podílem porušení zákona o ochraně spotřebitele), nelze z těchto kusých informací (bez znalosti rozsahu konkrétního pochybení, jeho intenzity, resp. výši újmy způsobené spotřebiteli) činit závěry o porušení správní praxe při ukládání pokut. Srovnatelná rozhodnutí, jež žalovaný citoval v napadeném rozhodnutí (č. l. 106 – 136), poskytují podrobnější vhled do praxe žalovaného při ukládání pokut. Odůvodnění žalovaného na straně 8 napadeného rozhodnutí svědčí podle soudu o tom, že výše pokuty uložená žalobkyni ze správní praxe žalovaného nijak nevybočovala.

44. Uvádí-li žalobkyně, že k porušení povinností docházelo i v minulosti, za což byla opakovaně sankcionována, avšak pokaždé v jiné provozovně, nemůže být podle soudu tato skutečnost být brána jako polehčující okolnost ani jako skutečnost, která by znamenala nepřiměřenost uložené pokuty. Žalobkyně, jakožto právnická osoba provozující velké množství provozoven, je povinna zajistit dodržování právních předpisů v každé ze svých provozoven bez ohledu na to, kolik výrobků v nich nabízí a kolik zaměstnanců v nich zaměstnává. Je to pouze žalobkyně, která rozhoduje o rozsahu a způsobu organizace svého podnikání.
45. Na základě výše uvedeného soud uzavírá, že pokuta byla v napadeném rozhodnutí uložena v souladu se zákonem a je přiměřená okolnostem projednávaného případu.
46. Námitka nezákonnosti uložené pokuty tak není důvodná.

V. D) Moderace pokuty

47. Podle § 78 odst. 2 s. ř. s. platí, že *rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.* K návrhu žalobkyně na moderaci pokuty ve smyslu § 78 odst. 2 s. ř. s. soud proto hodnotil, zda nejde o pokutu zjevně nepřiměřenou.
48. Stran této otázky je ovšem potřeba říci, že smyslem a účelem moderace není hledání „ideální“ výše sankce soudem namísto správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí, ale odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012-23). *„Moderační právo soudu je vyhrazeno toliko pro případy zjevného nepoměru uložené sankce vůči rozsahu, závažnosti a následkům deliktního jednání s návazností i na majetkové poměry postižované osoby, pokud se jich důvodně dovolává, a svědčí-li tyto skutečnosti tomu, že se výše uložené sankce vymyká požadavku přiměřeného a spravedlivého postihu“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 4. 2017, č. j. 6 As 248/2016-26). Za zjevně nepřiměřenou přitom zpravidla nebude možné označit pokutu uloženou při spodní hranici zákonné sazby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 6 A 96/2000-62), byť samozřejmě není vyloučeno, aby i takováto pokuta byla s ohledem na mimořádné okolnosti konkrétního případu označena jako zjevně nepřiměřená.
49. Na uvedené navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 4. 2018, č. j. 9 As 55/2017 - 93, ve kterém opět akcentoval, že moderovat soud může výhradně pokutu zjevně nepřiměřenou: *„pro zásah do správního uvážení při výměře pokuty nepostačí běžná nepřiměřenost, ale je nutné, aby nepřiměřenost sankce dosáhla kvalitativně vyšší míry a byla zjevně nepřiměřená. Při takové úvaze jistě nepostačí vyjít pouze z konkrétní výše pokuty v dané věci, ale v prvé řadě je třeba se zaměřit na rozpětí pokuty stanovené zákonodárcem. Právě on nastavením rozpětí pokut určuje typovou závažnost příslušného postihovaného protiprávního jednání. Přiměřenost v individuálním případě se pak musí posuzovat zejména s ohledem na maximální možnou výši pokuty.“* Obdobně viz i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2018, č. j. 9 As 55/2017 - 93.

50. I s přihlédnutím k závěrům vysloveným v části V. C) rozsudku (viz zejm. body 41 až 44) dospěl soud k závěru, že uložená pokuta není pokutou zjevně nepřiměřenou. Výše uložené pokuty podle soudu odpovídá skutkovým okolnostem případu i závažnosti přestupkového jednání. Nelze rovněž pominout, že finanční postih musí být znatelný v majetkové sféře delikventa a musí v sobě obsahovat i represivní složku. V opačném případě by postrádal smysl. Moderační právo soudu, tj. možnost upuštění od potrestání či snížení postihu, má místo toliko tam, kde jde o případ zjevné nepřiměřenosti. Tu soud v daném případě neshledal.
51. Námitka tak není důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

52. Soud tak na základě všech výše uvedených skutečností neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Neshledal rovněž, že by byly dány důvody pro moderaci sankce, resp. pro upuštění od ní podle § 78 odst. 2 s. ř. s.
53. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly. Ostatně zástupce žalovaného při jednání ani náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 21. května 2020

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu